

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

שיחת

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבנ"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

יום ג' פ' קרח, בדו"ח תמוז, ה'תשל"ה

יוצא לאור לש"פ קרח, ה' תמוז, ה'תשפ"ג

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושלש לבריאה

שנת הקהל

©

Published and Copyright 2023 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5783 • 2023

Printed in the United States of America

נדפס בדפוס

CH Print & Ship

478 Albany Ave. Brooklyn N.Y. 11203

(718) 771-5000

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

פתח דבר

לקראת ש"פ קרח, ה' תמוז הבעל"ט, הננו מוציאים לאור שיחת יום ג' פ' קרח, בדר"ח תמוז, ה'תשל"ה, הנחה בלתי מוגה (תדפיס מתורת מנחם – התוועדות כרך השמונים הנמצא בדפוס).

*

בתור הוספה – מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

יום ההילולא ג' תמוז, ה'תשפ"ג,
שנת הקהל,
ברוקלין, נ"י.

בס"ד. שיחת יום ג' ב' קרח, בדר"ח תמוז, ה'תשל"ה

— לתלמידות המסיימות ד"בית רבקה", "מכון חנה"

ולמדריכות דהמחנות "אמונה", "גן ישראל" ו"פרדס חנה" תחינה —

בלתי מוגה

א. כרגיל — ע"פ הוראת רבותינו נשיאינו, החל מרבינו הזקן! — להתחיל מפרשת השבוע, שבודאי יש בה הוראות לכל המאורעות והענינים שבשבוע זה,

ועאכו"כ — במדה גדולה יותר — בנוגע למאורע שקשור עם יהודים רבים, ועאכו"כ כאלו שבהם תהי' תלוי' ההנהגה בחיזוק היהדות אצל רבים מילדי ישראל (ויהודים בכלל) במשך הימים, השבועות והחדשים שלאח"ז, כבנדר"ד, שמדובר אודות "מדריכות" שינהלו כתות או קבוצות ב"מחנות" במשך הקיץ,

ובכלל — כשמדובר אודות בנות ונשים בישראל, שכל אחת מהן — מאלו שכבר התחננו, היא כבר "עקרת הבית"², שמנהיגה כבר את כל הבית וכל הדברים שנמצאים בו, ואלו שמתכוננות להתחתן בשעה טובה, בבוא הזמן שקבע הקב"ה — מתכוננות להיות "עקרת הבית", כך, שכל ידיעה וכל דבר שניתוסף אצלה, יש לו השפעה טובה על כל הדברים שתעשה אח"כ, ובמיוחד — על הדברים שקשורים עם בית יהודי, שהוא היסוד של כל עם ישראל,

והרי עם ישראל הוא היסוד של כל העולמות והבריאה כולה, כמאמר³ "בראשית" — בשביל ישראל שנקראו ראשית⁴, עי"ז שמתנהגים בדרך שהיא ע"פ הוראת התורה (לשון הוראה)⁴ — "בשביל התורה שנקראת ראשית", וכך מתקשרים עם הקב"ה באופן ש"ישראל אורייתא וקוב"ה כולא חד"⁵.

וענין זה, שנאמר על כל פרשה של כל שבוע, מפורש ומודגש ובוולט יותר בפרשת שבוע זה, שמתחילה בסיפור שאירע עם קרח שניהל

(3) פרש"י ורמב"ן ר"פ בראשית. ובכ"מ.

(4) ראה רד"ק לתהלים יט, ח. גוי"א ר"פ

בראשית (בשם הרד"ק). זח"ג נג, ב.

(5) ראה זח"ג עג, א.

(1) ראה סה"ש תש"ב ע' 29 ואילך (נעתק

ב"היום יום" ב חשון).

(2) ראה ב"ר פע"א, ב. זח"א קנד, א.

פרש"י ויגש מו, יט. אוה"ת נ"ך ח"ב ע'

תתע. ע' תתנח ואילך.

מחלוקת נגד משה רבינו (ועד שהפרשה כולה נקראת בשם "קרח"), ולמרות שידוע גודל הדיוק בתורה בכל תיבה, שמכל תיבה יכולים ללמוד הוראות רבות ביותר, מסופר ענין זה באריכות גדולה עם כל הפרטים ופרטי פרטים — בחומש, תורה שבכתב, ולאח"ז באריכות ובפירוט יותר בתורה שבע"פ, בגמרא ומדרשי חז"ל, עד לפירושי האחרונים — שמזה גופא מובן, שיש בזה הוראה ולימוד עיקרי ויסודי על כל הזמנים ועל כל המקומות, וזהו ענין שנוגע ביותר, שלכן, לא זו בלבד שלא חוסכים כו', אלא מספרים באריכות גדולה אודות כל פרטי הענינים שאירעו אז.

ב. בשם הפרשה, "קרח", ובכללות הסיפור בתושב"כ אודות המחלוקת של קרח ועדתו — נזכרו רק אנשים.

אך ישנו הביאור בתושבע"פ,

— שמגלה את הפנימיות שבכל עניני התורה, הן במצוות, שכדי לידע כיצד לקיים מצות תפילין, לדוגמא, אי אפשר לדעת זאת מתושב"כ (חומש) בלבד, אלא זקוקים למשנה וגמרא עד לפוסקים, ששם נתבאר בפרטיות כיצד נעשים התפילין ואיך מניחים אותם, והן בסיפורי התורה, שגם הם הוראות, שכדי לידע את ההוראה לאשורה, זקוקים לביאורים שנאמרו בגמרא ובמדרשים —

מסופר בארוכה בגמרא במסכת סנהדרין⁷, וכן במדרשים⁸, שהנהגת האנשים היתה תלוי' בנשותיהם⁹:

"און בן פלת" — שנזכר בחומש שהי' מעורב במחלוקת, אבל רק בתחילתה, ואילו בכל הדושיח והשקו"ט דקרח ועדתו לא נזכר כלל — "אשתו הצילתו", והיינו, שאע"פ שהי' מעורב עמוקות בכל הענין, ועד שמסופר בגמרא שנשבע להם שאם יקראוהו (להמשיך בניהול המחלוקת) ילך עמם — מצאה אשתו עצה שלא יקראוהו, והשפיעה עליו שלא להמשיך להיות מעורב במחלוקת, ועי"ז הצילה אותו — שנשאר בשלימות עם כל משפחתו ובני ביתו (להיפך מכל אלו שהשתתפו במחלוקת), וכפי שהגמרא מסיימת: "היינו דכתיב¹⁰ חכמות נשים בנתה ביתה, זו אשתו של און בן פלת".

ולאידך גיסא — קרח לא רצה להכניס את עצמו במחלוקת, אלא

(6) ראה גם תניא אגה"ק סכ"ט (קנ, ב).

(7) קט, סע"ב ואילך.

(8) במדב"ר פ"ח, כ. תנחומא קרח יו"ד. ע' 151. וש"נ.

(10) משלי יד, א.

(9) ראה גם שיחת כ"ז סיון תשכ"ד

(להכינוס דנשי ובנות חב"ד) ס"ח (תו"מ ח"מ

אשתו שידלה אותו וגרמה לכך שהחזיק וניהל את המחלוקת עד הסוף, כך, שאצלה היתה ההנהגה להיפך מ"חכמות נשים בנתה ביתה", כפי שהגמרא מסיימת ומביאה את חציו השני של הפסוק¹⁰, באמרה "זו אשתו של קרח", שגרמה לתוצאות הפוכות.

ג. וזוהי ההוראה העיקרית והראשית מהמבואר בתושב"ע"פ (בגמרא) בפסוקי פרשת השבוע:

כל אשה צריכה לדעת מעלת הכחות שניתנו לה, שאפילו אם הבעל, או מי שיכולה להיות לה השפעה עליו, נפל עמוקות רח"ל בהנהגה בלתי רצוי, מאיזו סיבה שתהי' — יש לה את כל הכח והאפשרות, ביחד עם ברכותיו של הקב"ה, להחזיר אותו מהדרך הבלתי רצוי, ועד — מן הקצה אל הקצה, להתברך עם כל משפחתו בעולם הזה ובעולם הבא.

ומזה מובן, שכאשר הקב"ה מברך אותה שיש לה בעל כדבעי למהוי, או אחים מבוגרים או צעירים, שבלאו הכי הולכים מצד עצמם בדרך הטובה — שאז קלה יותר עבודתה לתמוך בהם ולעודד אותם, ולהוסיף להם אור וחיות להתעלות בעילוי אחר עילוי בכל עניני יהדות — הרי מובן עד כמה גדול זכותה, וכמה גדולים האפשרויות שניתנו לה; היא צריכה רק להחליט לנצל אותם במלוא המדה, ואז יהי' הדבר בהצלחה הכי גדולה.

ד. נוסף על ההוראה מכללות הענין, יש גם הוראה מנקודות נוספות בפרטי הדברים, וברצוני להתעכב עכ"פ על כמה מהם:

בנוגע לאשתו של און בן פלת שהצילה אותו, מסופר בגמרא גם הטעמים שלה שעל ידם השפיעה עליו — שהיו טעמים גשמיים כפשוטם מדוע לא כדאי לו להשתתף במחלוקת, ואעפ"כ, ע"י טעמים פשוטים אלו הצליחה להפוך את כל חייו וכל הנהגתו מן הקצה אל הקצה, מהאופן הכי תחתון לאופן הכי נעלה.

ואילו בנוגע לאשתו של קרח מצינו בדיוק להיפך — שבשעה שקרח התווכח וטען שאינו רוצה להשתתף במחלוקת, הביאה לו אשתו טעמים והסברות על הצורך להשתתף במחלוקת, ועד שהביאה ראיות גם מעניני חכמת התורה, וכמו הטענה הידועה שכיון שציצית היא מצוה חשובה כשמטילים בה חוט אחד של תכלת, יש לה עצה עברו ע"פ תורה, שיהי' חכם וירא-שמים יותר, וילביש עליו ועל חבריו "טלית שכולה תכלת"¹¹.

(11) ראה במדב"ר שם, ג. תנחומא שם ב.

וההוראה מזה:

יש כאלו שחושבים, שלא למדו די צרכם ואין להם ידיעה עמוקה בחכמת התורה, ולכן עליהם להמתין ולהמנע מההשפעה על סביבתם לקשר אותה עם יהדות באופן אדוק, עמוק ונעלה יותר.

ועל זה באה הוראה מהסיפור בפרשת קרח — שע"י הסבר פשוט, ומתוך ידיעות מינימליות ביהדות, יכולים כבר לפעול בחיזוק היהדות,

— ובלבד שתהי' הגישה מצד פנימיות לבו של יהודי, שיש לו רצון חזק שלא ליפרד מיהדות, כמאמר רבינו הזקן¹²: יהודי אינו רוצה ואינו יכול להיות נפרד מיהדות —

ועד לפעולה באופן שתציל יהודי ממצב הפכי לחיים אמיתיים, כפי שהי' אצל אשתו של און בן פלת.

ועד"ז לאידך גיסא:

יכולים לחשוב, שכיון שכבר למדו ויודעים חכמת התורה, יכולים כבר לסמוך על השכל האישי, ואין צורך להזהר כ"כ להיות קשורים ליהדות מתוך רגש לבבי ומתוך אמונה אמיתית, ובפרט כשרואים שבשביל זה יש צורך ללכת נגד כל העולם שמסביבו.

ועל זה מספרת לנו הגמרא מה שאירע עם אשת קרח — שהיתה אשה מלומדת ביהדות, ועד כדי כך, שחידשה סברא חדשה אצל קרח, שנתקבלה אצלו, וסברא טענה זו הונצחה בתושבע"פ, ואעפ"כ, בשעה שהי' חסר אצלה הענין ד"חכמות נשים" של החכמה האמיתית, כמ"ש¹³ "ראשית חכמה יראת ה'", היינו שהחכמה האמיתית מתחילה עם "יראת ה'", שקשורה גם עם אהבת ה', כמ"ש¹⁴ "ואהבת את הוי' אלקיך" — אזי אי אפשר לדעת לאן יכול לדרדר ח"ו את עצמו ואת אלו שמסביבו.

ה. סיפור הנ"ל בגמרא אינו ח"ו כדי לספר אודות חסרון שהי' אצל אשה בישראל, אלא רק ליתן הוראה והבהרה, שכאשר מלומדים בתורה באמיתיות, מתמצאים בה ויכולים לחדש בה סברות — אין לשכוח על כך ש"ראשית חכמה", התחלת כל חכמה, אפילו חכמת התורה, היא "יראת ה'", ובמילא יש להניח את השכל האישי הצדה, ואז יכולים גם להתעלות בחכמת התורה.

13) תהלים קיא, יו"ד.

14) ואתחנן ו, ה.

12) ראה אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ד ע'

שפד (נעתק ב"היום יום" כה תמוז). שם ע'

קמזו (נעתק ב"היום יום" כא סיון). ועוד.

וענין זה נוגע הן לאשה עצמה, הן לבעל והן לילדים, ועד לאופן שמציל אותם ומעמידם במעמד ומצב היותר נעלה גם בחיי העולם הזה. וכאמור לעיל (ס"ד) — אם הדברים אמורים בנוגע למעמד ומצב שצריך לשמור יהודים מפני מחלוקת ח"ו עם משה ותורתו, ש"משה אמת ותורתו אמת"¹⁵ — הרי בודאי שבמעמד ומצב שהקב"ה זיכה אתכן, וימשיך לזכות אתכן עוד יותר, עם בעלים, אחים ואחיות שהולכים בדרך היהדות (וכן בנוגע לילדים שתקבלו לרשותכם כדי להדריך אותם), כך, שאין צורך לשלול ענין של מלחמה במשה רבינו ח"ו, אלא צריך רק לחזק ולעודד אותם שלא להתפעל מהרחוב ומהעולם הזר, ולהתעלות בעניני יהדות, תורה ומצוות — יש ביכולת כל אחת לפעול במדה גדולה ביותר, ובאופן של הליכה "מחיל אל חיל"¹⁶.

*

ו. דובר ריבוי פעמים, שנוסף לכך שצריך "לחיות" עם פרשת השבוע, הנה ע"פ תורת הבעש"ט¹⁷ שמכל פרט יכולים ללמוד הוראה בחייו של יהודי באופן שיהיו חדורים בתוכן יהודי, יש להתעכב גם על כך שבהשגחה פרטית מתכנסים אנו בראש חודש:

בנוגע לראש חודש מצינו שיש קדימה לנשים יותר מאשר לאנשים — כמבואר בתושבע"פ, בפרקי דרבי אליעזר¹⁸, שיש מנהג ("מנהג ישראל תורה הוא"¹⁹) שנשים ימעטו או ימנעו לגמרי מעשיית מלאכות, כמו תפירה וכיו"ב, ביום ר"ח, שניתוסף אצלן ליום טוב, בתור שכר על כך שבעת עשיית העגל לא השתתפו וסירבו ליטול חלק בכל הענין, וענין זה נקבע על כל הדורות, על כל הזמנים ועל כל המקומות.

וגם מזה יש הוראה — שבכל השנה, ובפרט בבוא ר"ח, זוכרות הנשים (ועל ידן — כל עם ישראל), שבשעה שנמצאים בזמן הגלות, מפוזרים בין אינם יהודים שקשורים עם עבודה זרה (היפך היהדות והיפך עבודת ה'), יש כח לנשים (והן מחזקות את התוקף שיש בזה גם אצל האנשים) להבטיח שלא תהי' להן שייכות כלל עם עניני עבודה זרה, ועד

וש"נ (נעתק ב"היום יום" ט אייר).
 18) פמ"ה.
 19) ראה תוד"ה נפסל — מנחות כ, ב. מהרי"ל — הובא ברמ"א יו"ד ששע"ו ס"ד. מנהגים ישנים מדורא ע' 153. שו"ע אדה"ז או"ח סוסק"פ. סתל"ב סי"א. סתנ"ב ס"ד. סתצ"ד סט"ז. ועוד.

15) כ"ה בתנחומא קרח יא. ועד"ז ב"ב עד, א. סנהדרין קי, סע"א. במדב"ר פי"ח, טז (כ"ה במדב"ר עם הענפים, ובדפוס וילנא — פיסקא כ) — כגירסת הבחיי והכלי יקר קרח טז, לד. ועוד.
 16) תהלים פד, ח.
 17) ראה כש"ט בהוספות סרכ"ג ואילך.

להפירוש בזה בתכלית הדקות — עבודה שהיא זרה ליהודי²⁰, היינו, כל דבר שאינו קשור עם יהדות, הרי הוא "דבר זר" אצל יהודי, שכל חייו וכל מציאותו הו"ע היהדות.

ז. ופרט נוסף שגם ממנו יש ללמוד הוראה — שזהו ר"ח תמוז: חודש תמוז — אצל כולנו, וכן אצל הרבה יהודים וקהילות, בתוככי כלל ישראל — קשור עם יום הגאולה של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שהי' במאסר, ואח"כ שיחררו אותו,

ועי"ז ניתוסף חזוק אצל יהודים ללמוד תורה ולקיים מצוות ולהתנהג בדרך היהדות, מבלי הבט על כך שלפעמים יכול הדבר להיות כרוך עם קשיים, ועד לקשיים כפי שהיו אצלו רח"ל — גזירת המלכות של מדינה בת 200 מליון אנשים, שמונהגת ע"י שלטון דיקטטורי, והוא לבדו נעמד נגדם לעסוק בהפצת לימוד התורה וקיום המצוות, כך, שלא הי' סיכוי שינצח.

ואעפ"כ, הנה לא זו בלבד שעלה בידו ושיחררו אותו בחודש תמוז, אלא עוד זאת, שעיי"ז ניתוסף חיזוק בהפצת היהדות, לימוד התורה וקיום המצוות, במדינה ההיא ובכל העולם, בזמנו ובזמנים שלאח"ז עד לזמננו, ועד לביאת משיח צדקנו.

ח. ויש בזה ענין מיוחד שאירע בר"ח תמוז:

בשעה שישב עדיין בבית האסורים, הציעו לו בסיומו של יום א' דר"ח שישחררו אותו מוקדם יותר, ובלבד שישכים לנסוע למחרת, ביום ב' דר"ח, למקום גלותו, ואמר, שכיון שנסיעה זו עלולה להכנס בשבת, הרי הוא מותר ומסכים להשאר לישב בבית האסורים, ובלבד שלא לפגוע בקדושת השבת²¹.

ומזה רואים היוקר של עניני היהדות שצריך להיות אצל כל אחד מישראל, לאחרי שהוא סלל את הדרך — שאפילו כשהיצה"ר בא לשדל ולהסביר שזהו ענין שקשור עם שחרור מבית האסורים ובמיוחד בית האסורים נוקשה, אין לשמוע לו, אלא לסמוך על הקב"ה, שאופן הנהגתו בודאי טוב, ואילו יהודי צריך לעשות כל התלוי בו לאחוז בכל עניני יהדות, תורה ומצוות.

(20) ראה סה"מ קונטרסים ח"א ער, א. (21) ראה סה"ש תש"א ע' 139. וראה גם תרפ"א ע' שלח. תרפ"ה ע' צח (ע"פ ב"ב קי, תו"מ חע"ו ריש ע' 374. וש"נ. (א)

ט. וכאמור לעיל: אם הדברים אמורים במצב שקשור עם סכנה להשאיר לישוב בבית האסורים עוד כמה ימים, וביניהם גם שבת, שהי' יכול להיות בשבת בין יהודים, וכדי שלא לפגוע בקדושת השבת נשאר לישוב בבית האסורים — הרי בודאי שכך צריך להיות במדה גדולה יותר, כשהקב"ה מצליח ונמצאים במדינה חפשית שאינה מפריעה כלל להתנהג בדרך היהדות, ונמצאים ביחד עם הרבה יהודים, כן ירבו, שומרי תורה ומצוה — שצריך להתמסר בלב ונפש, עם כל הלב ועם כל הנשמה, להתעלות בעילוי אחר עילוי בכל עניני יהדות, מבלי הבט על הקשיים שיכולים להיות קשורים בזה.

וברור הדבר שעיי"ז יתוסף סוכ"ס בכרכותיו של הקב"ה, הן בנוגע לעולם הבא וגן עדן, אבל מתחיל עם החיים בעולם הזה, בכל הדברים שהם טוב באמת, ובטוב הנראה והנגלה.

*

י. השי"ת יברך ויצליח כל אחת מכן להיות "עקרת הבית" (כאמור לעיל) — אלו שכבר מנהיגות את הבית, ואלו שלומדות ומתכוננות לכך, שיתכוננו וילמדו באופן טוב, שמח ומוצלח.

ובמיוחד — אלו שבמשך הקיץ או גם לאח"ז תהי' להן הזכות הגדולה להשפיע, להנהיג ולהדריך ילדי ישראל, שכל אחד מהם וכולם יחד נקראים "בנים אתם לה' אלקיכם"²² — שתתמסרנה עם כל הלב והנשמה לנטוע בכל ילד ובכל הילדים יראת שמים, "ראשית חכמה יראת ה'", ביחד עם אהבת ה', שזה מביא להנהגה בחיי היום-יום ע"פ תורה, עם חמימות וחיות חסידיים.

ועיי"ז יהי' קיץ מוצלח בעבודה הקדושה, וקיץ מוצלח בכל הפרטים, ומהקיץ יומשך אח"כ הצלחה תמידית בכל הימים והשבועות והחדשים הבאים לאח"ז.

ובנקודה העיקרית והברכה העיקרית — שכל אחת תכין את עצמה ואת כל אלו שמסביבה, ובפרט אלו שמדריכות ילדים ואלו שמנהלות בתים בישראל, "עקרת הבית", בדרך ואופן שבמהרה יצאו לקבל פני משיח צדקנו,

שיוציא אותנו מהימים האחרונים של הגלות, ובעיקר — מהגלות

הפנימי, שמתיראים מה יאמר היצה"ר, ומה יאמר אינו-יהודי, להבדיל, וכיו"ב,

ונצא מהגלות "בקומה זקופה"²³, בנשיאת ראש — כיון שהולכים בדרך היהדות, יחד עם הקב"ה, תורתו ומצוותיו — אל הגאולה האמיתית והשלימה, בקרוב ממש,

לארצנו הקדושה — ארץ ישראל, שניתנה לבנ"י עוד מזמנו של אברהם אבינו, וניתנה ב"ברית עולם"²⁴, מתוך קשר נצחי עם הקב"ה, שהוא בעה"ב על העולם, בכל המדינות, בכל מקום ובכל זמן,

ויקויים היעוד²⁵ "ונתתי שלום בארץ" — שיהי' שלום אמיתי בכל מקום, כאן, ובארצנו הקדושה, ובנ"י ינצחו באופן של שלום בכל עניניהם, שאצל כל אחד בביתו יהי' מ"ש בנוגע לארץ ישראל: "ארץ אשר .. עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה"²⁶, ששם רואים ומרגישים אלקות בכל יום ובכל רגע, מהתחלת השנה עד לסוף השנה,

וזו תהי' ההכנה לכך שבקרוב ממש נלך "בנערינו ובזקנינו גו' בנינו ובבנותינו"²⁷, נער וזקן, לארצנו הקדושה, בגאולה האמיתית והשלימה.

*

יא. כרגיל — מיוסד בתורה²⁸ — לקשר כל ענין גם עם דבר גשמי, עם מעשה בפועל שיתחילו מיד לעשות.

ולכן מבקשים מכל אלו שנמצאות כאן, ובפרט אלו שניהיגו אח"כ קבוצות וכתות ב"קעמפס"²⁹, שכל אחת תקח שתי דולר: דולר אחד — לצדקה, ודולר שני — בקשר למבצע נרות שבת, להפיץ הארת בתי בנ"י בנר ואור של שבת ויום-טוב,

וכן ליקח קופת צדקה כדי להעמיד ב"באָנקס"³⁰ או בבית שלהן. וזו תהי' התחלה טובה בנוגע למעשה בפועל, להוסיף חיות ואור ונשמתיים בכל עניני תורה ומצוותי' — שעל זה צריכים סיוע וברכה מהקב"ה, שנותן בתורת "צדקה", היינו, שמבלי להתחשב ב"כלי" שעושים

(28) ראה דרשות הר"ן לך לך יב, ו. לבוש על הרקאנטי לך לך שם.
(29) = מחנות קיץ.
(30) = צריפים.

(23) תו"כ ופרש"י בחוקתי כו, יג.
(24) דברי הימים-א טז, יז.
(25) בחוקתי שם, ו.
(26) עקב יא, יב.
(27) בא י"ד, ט.

מלמטה, נותן הקב"ה "מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה"³¹, ולכן, מתחילים במעשה צדקה כבר עתה, בר"ח תמוז, וגם בהכנה להמשיך זאת אח"כ במבצע נרות שבת קודש, ב"פאָנקס" וב"קעמפס", ובמחנות קיץ וחורף ובתי ישראל בכל מעגל השנה.

וזו תהי' זו התחלה טובה, שבקרוב ממש יראו את ברכותיו של הקב"ה בכל המצטרך, ועד לברכה העיקרית — כאמור לעיל — גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר, שהמדריכות יקחו השטרות ויחלקו בין כל הנשים. וסיים:]

שיהי' קיץ בריא, וקיץ מוצלח, ונשמע בשורות טובות בכל השנה.

(31) נוסח ברכה הג' דברהמ"ז.

הוספה

בי"ה, ח' טבת תשד"מ

ברוקלין, נ.י.

האברך אסף שי

שלום וברכה!

במענה על ההודעה ע"ד הכנסו לגיל מצות,

הנה יה"ר מהשי"ת אשר מבן שלש עשרה למצות יגדל לבן חמש עשרה וכו' כפסק המשנה (אבות פרק ה'), ויוסיף התמדה ושקידה בלימודו בתורה, בתורת הנגלה וכן בתורת החסידות, ויהדר בקיום המצות. והשי"ת יצליחו להיות חסיד ירא שמים ולמדך.

בברכה

מ. שניאורסאהן

מצילום האגרת. נדפסה בלקו"ש חכ"ג ע' 450. "כפר חב"ד" גליון 136 (ד' אד"ש תשד"מ) ע' 21. "התקשרות" גליון א'קלח ע' 11. האברך אסף: אברמוביץ, עפולה.

נ.ב.

לכתבו אודות מקום דירת האדם – הקובע בזה הוא לא איפוא יהי לו נעים יותר וטוב יותר, אלא איפוא יוכל לעשות יותר מעשים טובים ואיפוא זקוקים יותר לעזרתו.

ובדוגמא רופא כפשוטו – שצריך לקבוע דירתו במקום שזקוקים יותר לעזרתו, ולא במקום אשר מקווה שיהיו חייו נוחים יותר.

ובאמת – הרי כל אדם צריך "לרפאות" סביבתו, להביא בה "אור" וקדושה יותר, ובנוגע ליהודים – כל אחד ואחת מהם תפקידו הראשוני והעיקרי – להביא בסביבתו יהדות יותר.

הפ"נ שבמכ"י יקרא בעת רצון על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

ב

בי"ה, טו' מני"א תשמ"ז
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ וכ"י מוה' יוסף שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכ"י ובו בקשת ברכה פ"נ מיום 7/9

ובעת רצון יקרא על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

ובטח למותר להדגיש על הכרח הנהגה בחיי היום יומים שתהא מתאימה להוראות תורתנו וקיום מצותי עליהם נאמר וחי בהם, שנוסף על העיקר שכן הוא ציווי הקב"ה, הרי זה גם הדרך לקבלת הברכה בהמצטרף להאדם.

נ.ב. לכתבו אודות מקום דירת האדם: הבא להלן הוא כמענה לשאלתו של הנמען – מדוע אין רבינו עולה לאהקת"ו. וראה גם אג"ק חל"ב אגרת יב"קסה (בשולי האגרת), ובהנסמן בהערות שם. לקמן אגרת הבאה (בשולי האגרת). ועד"ז – אג"ק חכ"ד אגרת ט'רעט, ובהנסמן בהערות שם.

ב

מצילום האגרת. נדפסה ב"התקשרות" גליון תע ע' 11 ואילך.

מוה' יוסף: יקיר, תל חנן.

תורת חיים: נוסח התפלה (ברכת שים שלום).

עליהם נאמר וחי בהם: אחרי יח, ה.

ובמיוחד שדר באה"ק אשר "תמיד עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה".

ברכה

מ. שניאורסאהן

במענה לכתבו אודות מקום דירת עסקי ציבור, מובן ע"פ תורה – שצריכים לדור במקום שיכולים לעשות המקסימום שלהם לטובת הציבור. וגם אלה (שמסיבות) הנהגתם לאו דוקא ע"פ תורה – הכתוב לעיל בתקפו הוא, כיון שזהו גם מצד אנושיות הכי פשוטה.

ג

בי"ה, ט' כסלו תשי"ט
ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ וכו' מוה' שמואל צבי שי

שלום וברכה!

איך בין געווען צופרידען צו באַקומען אייער בריף פון אור ליום ב', און לייענען אין עם, פון אייער באַטייליגונג אין אַ שיעור וועלכער ווערט געלערנט ברבים, און אויך פון דעם גוטען חינוך פון אייערע טעכטער תחינה, חינוך על טהרת הקדש, און השי"ת זאָל העלפען, אַזוי ווי מיר זיינען דאָך אָנגעזאָגט געוואָרען, מעלין בקדש [וואָרום ווי גוט דער מצב אין דעם זאָל ניט זיין איז דאָך שטענדיג פראַך אַ אָרט אויף צו-צוגעבען, וואָרום תורה און מצות זיינען דאָך געגעבען געוואָרען פון השם יתברך וועלכער איז אין סוף], דעריבער דאָרף דער טאָן זיין אין אַזאַ אופן, און בפרט, איז דאָס דער מוסר השכל פון די אַכט טעג

"תמיד עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה": עקב יא, יב.
לכתבו אודות מקום דירת עסקי ציבור: במכתבו – ש"על מעשי בני אדם ובעיקר דורשי, הוגי וגאוני התורה, אפשר לדעתי לשאול שאלות. שאלתי הינה, אפוא, לכבודו – מדוע לא יקיים מצווה חשובה של תרי"ג המצוות של יישוב ארץ-ישראל ובזאת יחזק ויתחזק באמונת ישראל שחסרה לכולנו?...".* – בהבא להלן ראה גם לעיל אגרת הקודמת (בשולי האגרת), ובהנסמן בהערות שם. הנסמן ב"התקשרות" שם (ס"ע 12).

ג

מוה' שמואל צבי: הערמאָן, ברוקלין.

אָנגעזאָגט געוואָרען, מעלין בקדש: שבת כא, ב. וש"נ.

די אַכט טעג פון חנוכה, דמוסיף והולך באור: שבת שם. טשו"ע או"ח סתר"ע ס"ב.

(* יצויין כי כעבור איזה שנים, במעמד חלוקת הדולרים דיום ראשון – כ' סיון תנש"א – העלה הנמען שוב את הנושא, וגם ביקש מרבינו שיבקר (עכ"פ 9) באהקת"ו למשך שבועי-שבועיים, וראה מענת רבינו אליו בהז – קובץ "זורע צדקות ומצמיח ישועות" (ברוקלין, תשנ"ג) ע' 39 ואילך.

פון חנוכה, דמוסיף והולך באור מיום ליום, וכמ"ש כי נר מצוה ותורה אור, און אין דעם איז איינגעשלאסען אויך דאָס פאַרשפּרייטען אידישקייט אין דער גאַנצער סביבה, וואָס עס איז דאָ נאָך פיל צו אויפטאָן באַ יעדערן אין זיין סביבה, און בפרט אין ברוקלין, וואו עס געפינט זיך – בלי עין הרע – אַזאַ צבור פון אידען וואָס דער מצב היהדות פאָדערט און מאָנט הילף אין דעם, דאָרף יעדערער טאָן דאָס וואָס היינט אָפּ אין עס, צו פאַרבעסערען דעם חינוך, כשרות, שמירת שבת וכו', און אַזוי ווי אין צדקה גשמית איז דאָך יעדער איד מחוייב בזה, ובלשון השו"ע אפילו עני המתפרנס מן הצדקה וכו', על אחת כמה וכמה איז מען מחויב בצדקה רוחנית, און בפרט עניי עירך, איז דאָך זיכער אַז דאָס איז אַ חוב קדוש פון יעדערען צו טאָן אין דעם אויך וויפיל נאָר מעגליך איז, און הלואי אַז זיין גענוג צייט און ענערגיע צו צאָלען לכל הפחות טיילווייז אַ חשוּב'ן טייל פון דעם חוב קדוש לעניי עירך, אָבער מ'האָט דאָך די הבטחה, יגעת ומצאת.

בברכה לבשו"ט בכל האמור

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

[תרגום חפשי]

שמחתי לקבל מכתבו מאור ליום ב', ולקרות בו ע"ד השתתפותו בשיעור הנלמד ברבים, וגם ע"ד החינוך הטוב של בנותיו תחינה, חינוך על טהרת הקדש, והשי"ת יעזור, כי היות שנצטוונו "להעלות בקדש" [שהרי ככל שלא יהי המצב טוב בזה – תמיד יש מקום להוספה, שהרי התורה והמצוות ניתנו מהשם יתברך שהוא אין סופי] – צריכה איפוא העשי והפעילות להיות באופן כזה, ובפרט, הנה זהו המוסר-השכל של שמונת ימי חנוכה – ד"מוסיף והולך" באור מיום ליום, וכמ"ש "כי נר מצוה ותורה אור", שבזה נכללת גם הפצת היהדות בכל הסביבה, אשר יש עוד הרבה מה לעשות ולפעול בזה אצל כל אחד בסביבתו, ובפרט בברוקלין, היכן שנמצאים – בלי עין הרע – צבור יהודים כזה שמצב היהדות [שלחם] דורש ותובע סיוע בזה, צריך כל אחד לעשות כל התלוי בו בהטבת מצב החינוך, כשרות, שמירת שבת וכו'; וכשם שבצדקה גשמית הרי כל יהודי מחוייב בזה, ובלשון השו"ע "אפילו עני המתפרנס מן הצדקה וכו'", על אחת כמה וכמה שמחוייב בצדקה רוחנית; ובפרט ל"עניי עירך" – הרי בודאי זהו חוב קדוש על כל אחד לעשות בזה ג"כ עד כמה שרק ביכולתו, והלואי שיסיפק הזמן והמרץ לשלם – לכל הפחות באופן חלקי – חלק חשוב מהחוב הקדוש ל"עניי עירך", אבל הרי קיימת ההבטחה: "יגעת ומצאת".

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

וכמ"ש כי נר מצוה ותורה אור: משלי ו, כג. וראה פרש"י שבת כג, ב (ד"ה בנימ).
 ובלשון השו"ע אפילו עני המתפרנס מן הצדקה וכו': יו"ד רסרמ"ח.
 עניי עירך: ב"מ עא, רע"א. רמב"ם הל' מתנות עניים פ"ז הי"ג. טוש"ע שם סרנ"א ס"ג.
 חו"מ רסצ"ז. שו"ע אדה"ז ריש הל' הלוואה.
 די הבטחה, יגעת ומצאת: מגילה ו, ריש ע"ב.

מוקדש
לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו
כ"ק אדמו"ר זי"ע

בקשר עם יום ההילולא העשרים ותשע

ג' תמוז ה'תשפ"ג

ויהי רצון שנלך בדרכיו אשר הורנו נצח סלה ועד

ולזכות השלוחים והשלוחות ויוצאי חלציהם שליט"א

להצלחה רבה ומופלגה במילוי שליחותם הקי'

באופן דלמעלה מדרך הטבע בכל פעולותיהם הברוכות והקדושות

לקדש שם ליובאוויטש ושמו הקי' של רבינו

ותהי' יד השלוחים על העליונה במילוי השליחות בשלימות

מתוך הרחבה אמיתית ונחת חסידותי מיוצ"ח ומתוך בריאות הנכונה

נדפס על ידי ולזכות

הרה"ת ר' אהרן יעקב בן יפה דיסקא וזוגתו מרת שאשא דבורה בת שרה

בנותיהם ובנם

חנה בת שאשא דבורה, ירחמיאל אברהם דוד בן שאשא דבורה,

חי' מושקא בת שאשא דבורה

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות ובריאות

פרוש

להצלחה רבה ומופלגה בכל אשר יפנו

ולהתברך בכל מילי דמיטב בכל המצטרך בגשמיות וברוחניות